11 DEC. 2023

AFSCHRIFT

gemeente Beek
23ink05194
11/12/2023
BMO_ADVIES

provincie limburg

De raad van de gemeente Beek
Postbus 20
6190 AA BEEK

Cluster FIN
Uw kenmerk
Ons kenmerk DOC-00579594
Bijlage(n)

Behandeld D.M.P.M. Narinx
Telefoon +31 6 21 13 10 72
Maastricht 5 december 2023
Verzonden 08 DEC. 2023

Onderwerp
Begroting 2024

Geachte raad,

In ons schrijven van 11 april 2023, DOC-00460310, hebben wij uiteengezet onder welke voorwaarden een gemeente in 2024 in aanmerking kan komen voor repressief begrotingstoezicht.

Aangezien uw gemeente aan alle voorwaarden voldoet, komt zij in 2024 voor deze vorm van toezicht in aanmerking.
Dat betekent dat noch de begroting, noch de wijzigingen daarvan onze goedkeuring behoeven.

Volledigheidshalve wijzen wij u erop, dat de begrotingswijzigingen, op grond van het bepaalde in artikel 192, juncto 191 lid 2 van de Gemeentewet, wel binnen twee weken na vaststelling van de begrotingswijzigingen ter kennisname aan ons moeten worden toegezonden.

Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027
Naar aanleiding van ons onderzoek van uw begroting 2024 merken we het volgende op.
De door u op 9 november 2023 vastgestelde begroting 2024 en projectenboek zijn aan ons aangeboden op 13 november 2023.
In de begroting wordt benoemd dat de gemeente zich grote zorgen maakt over de financiële onzekerheid voor de gemeenten de komende jaren. Dit komt mede doordat gemeenten steeds meer taken krijgen vanuit het Rijk waarvan de impact vaak nog niet bekend is. Ook is er nog steeds veel onduidelijk over de financiële middelen die het Rijk vanaf 2026 uitkeert aan gemeenten voor het uitvoeren van wettelijke taken.

Voor onze beoordeling zijn de structurele en reële saldi van de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 bepalend. Wij hebben het structureel en reëel evenwicht berekend door allereerst uit de formele saldi, de incidentele lasten en baten te halen.

Limburglaan 10
6229 GA Maastricht

Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 99 99
www.limburg.nl

Het weglaten van de incidentele lasten verhoogt het saldo en het weglaten van de incidentele baten verlaagt het saldo. Daarnaast moet bij het bepalen van het reële saldo de structurele lasten en baten volledig en actueel zijn en op realistische uitgangspunten zijn gebaseerd.

Ondanks de financiële zorgen en onzekerheden heeft u de begroting 2024-2027 vastgesteld voor de jaren 2024 en 2025 met een structureel en reëel evenwicht. De overschotten bedragen € 0,004 en € 0,814 miljoen. Voor de jaren 2026 en 2027 volgt uw gemeente het advies van de VNG waarbij de jaren 2026 en 2027 tekorten laten zien van respectievelijk € 2,485 en € 2,387 miljoen.

We constateren dat uw gemeente veel werk heeft verricht. Zo is er een voorziening gevormd voor het achterstallig onderhoud wegen en is er kritisch gekeken naar de incidentele baten en lasten. Ook zijn de reserves tegen het licht gehouden. Dit heeft geleid tot een verbetering van de algemene reserve. Hiermee is ook de ratio weerstandsvermogen verbetert en uw gemeente conform de waarderingssystematiek in financiële zin uitstekend is toegerust om risico's op te vangen, zonder dat daarbij aanspraak wordt gemaakt op bestemmingsreserves.

Handreiking Incidentele baten en lasten
In augustus 2021 hebben wij op ambtelijk niveau de handreiking 'Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten' aangereikt. Op 30 augustus 2018 is door de commissie BBV de notitie structurele en incidentele baten en lasten (notitie) gepubliceerd. Het doel van de notitie is het verduidelijken wat de begrippen 'structureel' en 'incidenteel' precies inhielden, zodat deze begrippen meer eenduidig toegepast worden. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat het BBV geen scherpe definities geeft van deze begrippen. Om deze discussies in de toekomst te beperken hebben de twaalf provinciaal toezichthouders deze handreiking gepubliceerd. Daarnaast is het een aanvulling op hetgeen wij in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 'GTK Gemeenten 2020" opgenomen hebben.

De handreiking is in 2023 geëvalueerd en het landelijk vakberaad Toezicht Gemeentefinanciën is tot de conclusie gekomen dat er de laatste tijd bij gemeenten meer aandacht is ontstaan voor incidentele baten en lasten. Maar er bestaat nog altijd discussie over de voorbeelden die in de handreiking staan. Terwijl dit niet de bedoeling was. Wij hebben vastgesteld dat de handreiking niet het gewenste effect heeft gehad, zelfs heeft gezorgd voor meer onduidelijkheid. Daarom hebben wij besloten om de handreiking als illustratief te beschouwen en te blijven uitgaan van de geldende wet- en regelgeving.

Ontwikkelingen in 2024 e.v.

Het Sociaal Domein
Het merendeel van de gemeenten heeft bij de begroting 2024 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om stelposten op te nemen in de begroting voor de middelen jeugdzorg. De bedragen komen voort uit de arbitrage uitspraak van de Commissie van Wijzen. Hiervoor geldt een maximum van 100% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen. De stelpost is geen budgettaire garantie.

Onderdeel van de toezegging van de gelden uit de Commissie van Wijzen is de hervormingsagenda. De agenda, waar ook jeugdhulpaanbieders, professionals en cliëntorganisaties aan meewerken, moet concrete maatregelen opleveren die leiden tot een kwalitatief en financieel houdbaar jeugdstelsel. Deze Hervormingsagenda is op 19 juni jl. vastgesteld.

Omgevingswet
De Omgevingswet gaat in per 1 januari 2024. Aanvragen van vergunningen wordt eenvoudiger. Gemeenten, maar ook het Rijk en de provincies zijn verplicht een omgevingsvisie te maken.
De omgevingsvisie moet in een omgevingsplan en programma's worden uitgewerkt. Het gemeentelijk omgevingsplan bevat gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving. In de programma's staan maatregelen om de omgevingswaarde of een andere doelstelling te bereiken.
Dit gaat voor gemeenten veel betekenen, in de voorbereiding op en bij de uitvoering van de wet. Er zijn dan natuurlijk ook financiële gevolgen.
Invoering van de Omgevingswet is een omvangrijk karwei en gemeenten zijn daar al lang mee bezig. Zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering van de Omgevingswet kan de gemeente met onverwachte situaties te maken krijgen. Het kan ook betekenen dat de lasten hoger uitvallen dan tot nu toe geraamd. Voor de komende jaren kan dit een belangrijk risico voor de gemeenten zijn. Wij adviseren u dit proces goed te blijven volgen.

Duurzaamheid
Het thema duurzaamheid is een onderwerp dat steeds meer aandacht en ook geld van de gemeenten gaat vragen. Internationaal en nationaal zijn er allerlei doelen afgesproken die uiteindelijk voor een belangrijk deel op lokaal niveau ingevuld moeten worden. Die invulling is nu nog grotendeels onduidelijk, zowel qua inhoud, als wat betreft rollen, fasering, kosten, bijdragen en dergelijke.
Gemeenten houden zich hier al nadrukkelijk mee bezig. Ook de financiële kant van het verhaal zal ruime aandacht van de gemeenten gaan krijgen.

Herverdeling algemene uitkering
De herverdeling van de algemene uitkering is ingegaan met ingang van 1 januari 2023. Op basis van het advies van de ROB en de VNG hebben de fondsbeheerders besloten een ingroeipad te beperken tot 3 jaar. Eind 2025 wordt de invoering van het nieuwe model geëvalueerd. De effecten van het ingroeipad per gemeente worden in het eerste jaar beperkt tot € 7,50 per inwoner en voor 2024 en 2025 tot € 15,00 per inwoner. Dit betekent dat dat het totale effect daarmee uitkomt op € 37,50 per inwoner per gemeente over drie jaar.

Tot slot merken wij nog het volgende op.

In 2024 zullen er geen Financiële verdiepingsonderzoeken bij gemeenten uitgevoerd worden. Op dit moment zijn we de verdiepingsonderzoeken aan het evalueren. Na afloop van het evaluatieproces zullen wij u informeren.

Een afschrift van deze brief hebben wij aan het college van uw gemeente gestuurd.

Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.
Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaar moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming; Postbus 5700; 6202 MA Maastricht.
Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl en klik vervolgens op de button 'e-loket'.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris